

Akileraarusiinernik Aalajangiisartut aalajangiinerat

Kinaassutsimik uppernarsaaneq:	2023-25514
Aalajangiisoqarpoq:	13. marts 2024
Aalajangiinerup tamanut saqqummiunneqarnera:	16. september 2024
Ukioq isertitaqarfiusoq:	2022
Sammisaq:	Akileraarutit
Sammisami oqaatsit atorneqartut:	Inissiamit attartortitamit attartortitsinikkut isertitat

Eqikkaaneq

Naammagittaalliummi inissiap attartortitap ataavartumik attartortitsinikkut isertitaqarfuerata akileraarusiiffiginissa pineqarpoq. Naammagittaallioraq inissiamik pigisaqarsimavoq, taannalu akiliutitaqanngitsumik ernerminut attartortissimavaa.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik attartortitsinermi isertitat missingerlugu angissusilernerisigut tassunga akileraartitsisimavoq, tamannalu inissiamit isertitanik pissarsisimannginnini pissutigalugu naammagittaalliuutigisimavaa.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup attartortitsinermi isertinneqartunut angissusiliisimanera Akileraaruserinernik Aalajangiisartut aalajangiusimasimavaat, tassami naammagittaallioraq ernalu akiliutitaqanngitsumik ineqartissimavaa, attartortitsinermilu isertinneqartussat akileraaruteqaataasussat piumasimanag. Attartortitsinermi isertinneqartut akileraaruteqaataasussat niuerfimmi attartornermut akigitinneqartumut imaluunniit niuerfinni attartornermut akigitinneqartup akiliutitaqanngitsumik ineqartitsinerup nalinganut paassisutissat amigarsimatillugit angissusilerneqassapput, matumani aningaaarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 19 a-mi innersuussutaasunut naapertuutsillugu. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup attartortitsinermi isertinneqartut akileraaruteqaataasussat tamatumunngaa innersuussutaasut naapertorlugit aalajangersarsimava.

Naammagittaallioraq attartortitsinermi isertinneqartuni angissusiliinermi inissiamit aningaaartutinngortut ilanngaatigitinnissaannut pisinnaatitaaffeqarsimanera Akileraarusiisarnernik Aalajangiisartut maluginiarsimavaat. Aningaaartutigineqartunut uppernarsaatissanik tigusisoqarsimanngilaq, taamaammallu attartortitsinermi isertinneqartunut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup angissusiliisimanini aalajangiusimasimavaa.

Suliassami pissutsit piviusut

Naammagittaallioraq Nuummi najugaqartutut nalunaarsorsimavoq. Siusinnerusukkut illoqarfimmi X-imi illuuteqarluni najugaqartutut nalunaarsorsimavoq. Naammagittaallioraq illoqarfimmi X-imi illuutiminiit nuussimasutut nalunaarsorsimavoq, tamatumalu kingorna inuit assigiinngitsut illuutigineqartumi najuqarfittut allassimaffiani najugalittut nalunaarsorneqartarsimapput.

1. november 2020 aallartiffagalugu naammagittaallioraq ernalu najugaqarfimmi najugalittut nalunaarsorneqarsimavoq.

Akileraartnermut Aqutsisoqarfik attartornermut isumaqatigiissutip aamma isertitanut aningaasartuutinullu uppermarsaatnik nassuissinissaanik naammagittaalliorumut qinnuiginissimavoq. Naammagittaallioroq Akileraartnermut Aqutsisoqarfimmut paassisutissiivoq attartortitsinermiit isertitsisoqarsimannngitsoq. Tamatuma kingorna Akileraartnermut Aqutsisoqarfik ukiunut aningaasarsioriusunut 2020, 2021 aamma 2022-mut attartortitsinermiit isertitanut missingerlugu angissusiliisimavoq. Missingiineq Nalunaarummi nr. 147-mi akeqanngitsumik ineqartitsinerup nalinganut najoqquassat malillugit ingerlanneqarsimavoq.

Naammagittaalliuuteqartup paasinninna

Naammagittaalliorup inissiamik attartortitsinkut isertitaqarsimannnginna pissaalluni attartortitsinermut isertitanik akileraartussaanani naammagittaallioroq isumaqarpoq.

Inatsisitigut malittarisassanut inatsisitigullu periaatsinut innersuussinerit

Isertitat akileraaruteqaataasussat:

Akissarsianut akileraarutaasussanut ukiumoortumik isertitat tamarmik ilaatinneqarput, tamakku aningaasaanersut imaluunniit pigisaanersut aningaasanik nalillit apeqquaatinnagit aamma Kalaallit Nunaanneersuuppata nunanilluunniit allaneersuuppata apeqquaatinnagit, takuuk Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12, 2. november 2006-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartumi (ningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsit) § 13, imm. 1.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 14, imm. 1, nr. 2 naapertorlugu ilaatigut attartortitsinermi isertinneqartut imaluunniit allat pigisaannik akeqanngitsumik atuisarnerit ilaasussaapput.

§ 13 Aningaasarsianut akileraaruteqaataasussanut ilaapput, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu ilaasussaataangitsut killilinerillu kisiisa pinnagit, akileraartussaatitaasup ukiumut aningaasarsiai tamarmiusut, Kalaallit Nunaannit pisuunerit pisuunnginneriluunniit aamma aningaasaanersut imaluunniit pisuussutaagunik aningaasanik naliiunersut apeqquaatinnagit.

§ 14. Aningaasarsianit akileraarutaasussat soorlu makkuupput:
2) akiliisitsilluni attartortitsinkut aningaasarsiat, soraarnerussutisiat, soraarnerussutisiat aamma sillimmasiinertigoortumik pisartakkat, ikorsiissutitigut inuuniarnermullu atugassatut akilersuutitigut aningaasarsiat, akiliinani allat pigisaannik atuinertigut tunissutisatigullu aningaasarsiat, taamaattoq tak. § 34, imm. 1, nr. 3, obligationinit allanillu pisassanit erniatigut aningaasarsiat,

Akiliuteqarnani atuinissamut akerliusooq tassaavoq assersuutigalugu illuummik akiliuteqartitsinani attaartortitsisarneq. Illuummik piginnittup illuutiminik akeqanngitsumik attartortitsinermigut isertitaqanngitsoorpoq, aallaaviatigullu isertitanut annaasaminut akileraartussaatitaasussaalluni. Illutip "attartorneqarneranut" aningaasartuutit tutsinneqarsinnaasut isertitanut annaasanut ilanngaatigineqassapput. Piginnitoq tunngaviatigut attartortumut inissiap niuerfinni nalinganut naapertuuttumik tunissuteqarpoq, attartortullu tunisutisiamini attartornermut aningaasartuutigisani uterillugit akilissavai, tassalu illuatungeriit akornanni aningaasanik nuussisoqarsimassanngilaq.

Angajoqqaat meeqqanut akileraaruteqaataasussaanngitsumik meeqqaminut tunissuteqarsinnaapput, takuuk Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 34, imm. 1, nr. 3.

Attartortitsinermi iseritanik allannquisarneq (attartornerup nalinga missingerlugu):

Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 2. november 2006-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartumi (Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsit) § 68-imi aamma Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi §§ 13-imi aamma 14-imi tunngaveqarluni pisut ilaanni attartortitsinermi isertinneqartut missingikkat akileraaruserneqarsinnaapput.

Akileraarusiisoqarniarpat piumasarineqarput:

- Attartornermut akiliuteqartoqarsimassanngilaq imaluunniit attartornermut niuerfinni attartornermut akigitinneqartumit appasinnerusumik akiliuteqartoqarsimassanngilaq.
- Attartortoq attartortitsisorlu qanigisariippuit.
- Niuerfimmi attartornermut akiliutigineqartumi nikinganermut attartortup attartortitsisullu qanigisariinnerat pissutaavoq.

Ineqarnermut akiliut akikitsoq immini akileraaruserneqartussaanngilaq, tassami akileraartussaatitaanermi apeqquserneqarneq ajormat attartortitsisoq "niuernerluttuunersoq" inissiaq aqqutigalugu attartortitsisut allat assigalugit akiliisitsiniarsinnaanngitsoq.

Aamma qanigisariinni attartortitsineq akileraartitsinermik immini kinguneqarneq ajorpoq.

Akeqanngitsumik ineqartitsineq:

Taamaammat inissiami tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akeqanngitsumik ineqartitsinermut akileraartarnissamut tunngavigineqartup
Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 19 a, imm. 2-p 1. januar 2022 aallartiffagalugu atuutilerneratigut najoqqtassat innersuussifflusut pillugit malittarisassanut ilajunnartussaassapput.

§ 19 a.

- ..
Imm. 2. Nr. 1-3-mi aalajangersakkat malillugit akeqanngitsumik ineqartitsinerup nalinga ingerlatsinermut tapit, aningaasanut iluanaarutaasunik ilallugit ingerlatsinermut tapiinerit inernerattut naatsorsorneqassaaq, taamaattoq takuuq imm. 9.
1) Ingerlatsinermut tapiissutit ilaqtariinnut ataatsinut illorineqartunut aamma ilaqtariinnut arlalinnut illorineqartunut tunngatillugu m2-imut 461 kr.-nilik (2022-mi qaffassisuseq) aamma illuutinut quleriiyalinnut illunullu tulleriaanut il.il. tunngatillugu m2-imut 512 kr.-nilik (2022-mi qaffassisuseq) naleqarput.
2) Aningaasatigut iluanaarutit inissiap pissarsiarinerani akip 1,5 procentiravaa kingusinnerusukkut allangortiterinermut imaluunniit pitsangnorsaanelmut aningaasartuutingortut ilanngullugit.
Taamaakkaluartoq inissiap pissarsiarinerani akititinnejartoq m2-imut 7.000 kr.-nilik (2022-mi qaffassisuseq) appasinneroqquaanngilaq, 2022-milu m2-imut 21.000 kr.-nilik, 2023-mi m2-imut 28.000 kr.-nilik aamma 2024-mi m2-imut 35.000 kr.-nilik qaangeeqquaananani. Ukiq aningaasarsiorfiusoq 2025 aallartiffagalugu akitititanut naleqquasaasnermut procentti atorlugu pissarsinermi m2-imut qaffasinnerpaamik akititinnejartoq 35.000 kr.-niusoq (2024-mi qaffassisuseq) iluarsiiffigineqassaaq, takuuq § 19 c.
3) Atortulersuutit il.il. inissiami amigaataasunut makkununnga immikkut tunngatillugu m2-imut 7.000 kr.-nilik pissarsinermi akititinnejartoq appasinnerpaaq m2-imut 1.000 kr.-nilik (2022-mi qaffassisuseq) appaaffigineqassaaq:
a) Uffarfik imaluunniit perusuersartarfik imermik errortortagaq.
b) Qitiusumiit kiassarneqarneq, kissarsuut uliatortoq imaluunniit kissarsuut innaallagiatorq.
c) Innaallagiaq.
d) Imeq imaluunniit imermut tanki.
e) Gas imaluunniit innaallagiaq iganermut atorneqartussaq.
f) Mineraluldit 250 mm.-erink mikinerusut ataatsimut atorlugit naqqunik, qilaanik iikkanillu oqorsaasersuinerit. Oqorsaasersuinissamut atortut allat atorneqarsimassappata oqorsaasersuinissamut piginnaasaq oqorsaatinut mineraluldinut nuutsinneqassaaq.
Imm. 3. Imm. 2 naapertorlugu inissiamut piginnituunermi atortunut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akeqanngitsumik piginnituuneq ilanngunneqassappat, ukiumi aningaasarsiorfiusumi atortut nalingat akeqanngitsumik ineqartitsinerup nalingata 5 procentimik angissusilerneqassaaq, taakkulu imm. 2-p kingorna takutinneqarput.
...

Akileraarusiinernik Aalajangiisartut naliliineri tunngavilersuutaalu

Naammagittaalliuuteqartup illoqarfimmi X-imi illuutaa inoqarnani inissiatut suli atorneqarmat Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 14, imm. 1, nr. 3 naapertorlugu attartortitsinikkut isertitsisoqarsimanersoq isummerfigineqartussaassaaq.

Ineqarnermut akiliutinut akiliisoqarsimanngilaq, taammaammallu isertitavinnik akileraaruserneqartussanik peqanngilaq. Tamatuma kingorna apeqquataalerpoq ineqarnermut akiliuteqartannginneq isumaqatigiissutaanersoq pissusissamisuunngitsoq, attartortup attartortitsisullu akornanni ataatsimut soqtigisaqarnermik aallaaveqartutut isigineqarsinnaasoq. Taamaattoqarsimappallu attartortisinermut isertitat pisuusaartitat (missingerlugu angissusilikat) akileraarusersornissaat tunngavissaqalissaaq.

Naammagittaalliortup ernera illummi najugartuuvoq. Taamaammalu illuatungeriit imminnut qanittuunerat taakkualu akunnerminni ataatsimut soqtigisaqarnissaat naatsorsuutaasinnaammat nalornissutigineqassanngilaq.

Erniusoq illummi ineqarnermut akiliisarnani najugaqarsinnaatitaammat tamanna ernermut "tunissutitut" isigisariaqarpooq. Tunissutigineqartoq ataataasumit tunniunneqarsimammat erniusoq akileraartussaatitaanngilaq. Naammagittaalliortup ernerminik akeqanngitsumik ineqartitsinermigut attartortitsinikkut isertitassanik akileraaruteqaataasussanik pissarsinngitsoorpoq. Attartortitsinermi isertinneqartut akileraaruteqaataasussat niuerfinni attartortitsisarnermut akigitinneqartumut imaluunniit akeqanngitsumik ineqartitsinerup niuerfinni attartortitsisarnermut akigitinneqartup nalinga pillugu paasissutissanik amigaateqarnermi angissusilerneqassapput, tassalu Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 19 a-mi najoqqutassat naapertorlugin. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik najoqqutassaq malillugu nalmik angissusiliisimavoq, tassami naatsorsuineq inissiap angissusaa aamma Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsimmi akigitinneqartut pillugit paasissutissat pissarsiarineqartut tunngavigalugit ingerlanneqarsimavooq.

Taamaakkaluartoq attartortitsinikkut isertinneqartut pigilernerannut atatillugu aningaasartuutinngortut akilerniarnissaannut naammagittaalliortoq ilanngaaffigineqarnissaminik pisinnaatitaaffeqarpoq, taamaasillunilu attartortitsinikkut isertinneqartoq akileraaruteqaataasussaq apparinnejqarsinnaassalluni. Aningaasartuutinut paasissutissanik/uppernarsaatissanik nassaassaqanngilaq, taammaammallu paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit ilanngaateqartitsoqarsinnaassanngilaq.

Akileraarusiinernik Aalajangiisartut aalajanglinerat

Erniusup illoqarfimmi X-imi illummi atuineranut attartortitsinikkut isertitanut akileraarutaasussanut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfip angissusiliisimanera aalajangiusimaneqarpoq. Taamaalilluni naammagittaliortup Akileraarusiisarnernik Aalajangiisartunut naammagittaalliuutaa ilalerneqanngilaq.

Inatsisitigut tunngavigisat: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12, 2.
november 2006-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartumi §§ 13, 14, 19 a
aamma 34.